

CHAPTER 7
ใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ตรี
COMMERCIAL PILOT LICENSE

7.1 กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ที่ใช้อ้างอิงในการออกใบอนุญาต

- (1) นักบินพาณิชย์ตรีเครื่องบิน (Commercial Pilot License - Aeroplane)
 - (2) นักบินพาณิชย์ตรีเฮลิคอปเตอร์ (Commercial Pilot License - Helicopter)
 - (3) นักบินพาณิชย์ตรีอากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง (Commercial Pilot License - Powered-Lift)
 - (4) นักบินพาณิชย์ตรีนาวาอากาศ (Commercial Pilot License - Airship)
- ◆ พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 หมวด 5 ผู้ประจำหน้าที่ มาตรา 42 – 50 ทวิ
 - ◆ กฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2497)
 - ◆ กฎกระทรวงว่าด้วยใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ พ.ศ. 2550
 - ◆ กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและอัตราขั้นสูงสำหรับค่าบริการในสนามบิน พ.ศ. 2554
 - ◆ ระเบียบกระทรวง ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการทดสอบความรู้ภาคทฤษฎีด้านการเดินอากาศ พ.ศ. 2555
 - ◆ ข้อบังคับ กบร. ฉบับที่ 75 ว่าด้วยสิทธิทำการของผู้ถือใบอนุญาตนักบิน พนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ และพนักงานอำนวยความสะดวกการบิน (พ.ศ. 2550)
 - ◆ ข้อบังคับ กบร. ฉบับที่ 89 ว่าด้วยคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ (พ.ศ. 2556)
 - ◆ ระเบียบกรมการบินพลเรือน ว่าด้วยการทดสอบความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติด้านการเดินอากาศ พ.ศ. 2556
 - ◆ ระเบียบกรมการบินพลเรือน ว่าด้วยความสามารถทางภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทางวิทยุของผู้ถือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ พ.ศ. 2556
 - ◆ ประกาศกรมการขนส่งทางอากาศ วิธีปฏิบัติในการยื่นคำขอใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่และศักยการบิน พ.ศ. 2551
 - ◆ ประกาศกรมการขนส่งทางอากาศ ว่าด้วยการขอและการออกใบสำคัญแพทย์ พ.ศ. 2551
 - ◆ ประกาศกรมการบินพลเรือน เรื่อง มาตรฐานในการออกใบสำคัญแพทย์แต่ละชั้น พ.ศ. 2556

7.2 ระยะเวลาของใบอนุญาตฯ – Duration of License 5 ปี

7.3 ค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต – Fee 5,000.-บาท และเมื่ออายุครบ 56 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ฉบับละ 2,000 บาท

7.4 คุณสมบัติของผู้ขอใบอนุญาตฯ - Qualifications

ผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ในอากาศยานที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย ต้องมีสัญชาติไทย มีความประพฤติเรียบร้อย ตลอดจนมีอายุ สุขภาพร่างกายสมบูรณ์ ความรู้และความชำนาญตามข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ 89 ดังต่อไปนี้

เมื่อมีความจำเป็นหรือมีเหตุพิเศษเฉพาะรายให้ ผอ.กพท. มีอำนาจยกเว้นคุณสมบัติตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (มาตรา 44 วรรค 2 แห่ง พ.ร.บ. การเดินอากาศ พ.ศ. 2497)

❖ อายุของผู้ขอใบอนุญาต - Age ไม่น้อยกว่า 18 ปีบริบูรณ์

❖ สุขภาพ ต้องได้รับใบสำคัญแพทย์ชั้น 1 – Class I Medical Assessment

ระยะเวลาของใบสำคัญแพทย์ชั้น 1 12 เดือน

ผู้ขออนุญาตต้องมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์เหมาะสมกับหน้าที่ที่จะปฏิบัติโดยต้องได้รับใบสำคัญแพทย์ชั้น 1 จากนายแพทย์ที่อธิบดีประกาศกำหนด

❖ หมายเหตุ : กรณีที่ผู้ถือใบสำคัญแพทย์ชั้น 1 ต้องตรวจสุขภาพทุก 6 เดือน มีดังต่อไปนี้

1. อายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ที่จะทำหน้าที่บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์
2. อายุครบ 40 ปีบริบูรณ์ ที่จะทำหน้าที่บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์กับอากาศยานที่ได้รับการรับรองจาก กพท. ให้ใช้นักบินเพียงคนเดียว

❖ ต้องมีความรู้ในเรื่องดังต่อไปนี้ - Knowledge

ก. กฎหมายการบิน (Air law) ในเรื่อง

- 1) กฎและข้อบังคับที่เกี่ยวกับผู้ถือใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ตรี
- 2) กฎทางอากาศ
- 3) วิธีปฏิบัติและวิธีดำเนินการจราจรทางอากาศที่เกี่ยวข้อง

ข. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอากาศยาน (Aircraft general knowledge) ในเรื่อง

- 1) หลักการทำงานและหน้าที่ของเครื่องยนต์ ระบบและเครื่องวัด
- 2) ข้อจำกัดการทำงานของอากาศยานและเครื่องยนต์ของอากาศยานตามประเภทที่ขอใบอนุญาต และข้อมูลการทำงานที่เกี่ยวข้องจากคู่มือการบินหรือเอกสารอื่นที่เหมาะสม
- 3) การใช้และการตรวจสอบการใช้งานได้ของอุปกรณ์และระบบของอากาศยาน

4) วิธีการบำรุงรักษาลำตัวอากาศยาน ระบบและเครื่องยนต์อากาศยาน

สำหรับเฮลิคอปเตอร์และอากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง ต้องมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการทำงานของชุดส่งกำลัง

สำหรับนาวาอากาศ ต้องมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องสถานะและวิธีใช้ก๊าซ

ค. สมรรถนะ การวางแผนการบินและการบรรทุก (Flight performance, planning and loading) ในเรื่อง

1) ผลกระทบของการบรรทุกและการกระจายน้ำหนักที่มีผลต่อการจัดการอากาศยาน (Aircraft handling) ต่อท่าทางการบินและต่อสมรรถนะอากาศยาน และการคำนวณน้ำหนักและสมดุล

2) การใช้และการปฏิบัติจริงในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบินขึ้น บินลง และสมรรถนะด้านอื่น ๆ

3) การทำแผนการบิน (Flight planning) ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการบินพาณิชย์ทั้งก่อนทำการบินและในระหว่างทำการบินพาณิชย์ตามกฎหมายการบินด้วยทัศนวิสัย การเตรียมการและการยื่นแผนการบินต่อหน่วยบริการจราจรทางอากาศ วิธีการดำเนินบริการจราจรทางอากาศ วิธีการตั้งเครื่องวัดระยะสูง

สำหรับอากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง เฮลิคอปเตอร์ และนาวาอากาศ ต้องมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องผลกระทบของการบรรทุกภายนอก (External loading) ด้วย

ง. สมรรถนะบุคคล (Human performance) ที่เกี่ยวข้องกับนักบินพาณิชย์ตรี รวมถึงหลักการของการบริหารจัดการเมื่อเกิดสภาวะคุกคามและข้อผิดพลาด (Threat and error management)

จ. อุตุนิยมวิทยา (Meteorology) ในเรื่อง

1) การตีความและการใช้รายงานอากาศการบิน แผนภูมิและพยากรณ์อากาศทางด้านอุตุนิยมวิทยาการบิน การใช้และวิธีการได้รับข่าวอากาศก่อนการบินและในระหว่างการบิน และวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการวัดความสูง (Altimetry)

2) อุตุนิยมวิทยาการบิน สภาพอากาศวิทยา (Climatology) ในบริเวณที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการบิน การเคลื่อนตัวของระบบความกดอากาศ โครงสร้างของแนวความกดอากาศ การเริ่มต้นและลักษณะของปรากฏการณ์ของสภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อการบินขึ้น ต่อการบินเดินทาง และต่อการบินลง

3) สาเหตุ การรู้จัก และผลกระทบของการเกิดน้ำแข็ง วิธีการบินผ่านเข้าไปในแนวความกดอากาศ และการหลีกเลี่ยงสภาพอากาศที่เป็นอันตราย

ฉ. การนำทาง (Navigation) ในเรื่องการเดินอากาศ รวมถึงการใช้แผนภูมิการเดินอากาศ เครื่องวัดและเครื่องช่วยในการเดินอากาศ ความเข้าใจในหลักการทำงานและคุณลักษณะของระบบการนำทาง และการทำงานของอุปกรณ์ที่ใช้ในการบินขึ้น

สำหรับนาวาอากาศ ต้องมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่อง

1) การใช้ ข้อจำกัดและการใช้งานได้ของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์การบิน (Avionic) และ เครื่องวัดที่จำเป็นสำหรับการควบคุมและการนำทาง

2) การใช้ ความแม่นยำและความเชื่อถือได้ของระบบการนำทางที่ใช้ในขั้นตอนการบิน ออกจากจุดต้นทาง การบินในเส้นทาง (En-route) การบินเข้าสู่สนามบินและการบินลง และการแสดงตำแหน่ง ของวิทยุเครื่องช่วยการเดินอากาศ

ช. วิธีปฏิบัติ (Operational procedures) ในเรื่อง

1) การนำหลักการของการบริหารจัดการเมื่อเกิดสภาวะคุกคามและข้อผิดพลาด (Threat and error management) มาใช้กับสมรรถนะในการปฏิบัติการบิน

2) การใช้เอกสารด้านการบิน เช่น เอกสารแถลงข่าวการบิน ประกาศนักบิน และการใช้ รหัสและตัวย่อทางการบิน

3) วิธีการตั้งเครื่องวัดระยะสูง

4) วิธีการปฏิบัติสำหรับป้องกันและวิธีดำเนินการเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

5) การปฏิบัติการในการรับขนสินค้าซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายเนื่องจากเป็นสินค้าอันตราย

6) ข้อกำหนดและวิธีปฏิบัติสำหรับการแจ้งให้ผู้โดยสารทราบในเรื่องที่เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมถึงการระงับล่วงหน้าที่จะต้องสังเกตเมื่อมีการขนถ่ายผู้โดยสารขึ้นและลงจากอากาศยาน

สำหรับเฮลิคอปเตอร์ และอากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง ต้องมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่อง การสูญเสียแรงยกเพราะรอบการหมุนของใบพัดลดลง การสั่นอย่างรุนแรงอันเนื่องมาจากการเสียสมดุลของแรงต่าง ๆ ของใบพัดประธานขณะอยู่บนพื้นหรือการลงสู่พื้นอย่างรุนแรง การสูญเสียแรงยก ของใบพัดประธานที่หมุนตามลม สัมผัส อันตรายที่อาจเกิดขึ้นในการลงสู่พื้นที่มีความลาดเอียงหรือการลงสู่พื้นที่มีกระแสลมแรงขวางสนามหรือ การวิ่งขึ้นจากสนามด้วยท่าบินที่รุนแรง วิธีปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยเมื่อทำการบินในสภาพอากาศที่บินด้วยทัศนวิสัย

ช. หลักการบิน (Principles of flight)

ฉ. การติดต่อด้วยวิทยุ (Radiotelephony) ในเรื่องวิธีการและภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ไม่สามารถติดต่อทางวิทยุได้

❖ ความชำนาญ - Experience

นักบินพาณิชย์ตรีเครื่องบิน นักบินพาณิชย์ตรีเครื่องบินต้องมีความชำนาญโดยสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนักบินพาณิชย์ตรีที่อธิบดีรับรองจากสถาบันที่อธิบดีรับรอง โดยต้องทำการบินในฐานะนักบิน (as a pilot) กับเครื่องบินมาแล้วไม่น้อยกว่า 150 ชั่วโมงบิน ทั้งนี้ ให้นำชั่วโมงบินภายใต้การควบคุมของครูการบินกับเครื่องช่วยฝึกบินที่อธิบดีรับรองมาใช้คำนวณเป็นชั่วโมงบินในจำนวน 150 ชั่วโมงบิน ได้ไม่เกิน 10 ชั่วโมงบิน โดยผู้ขออนุญาตจะต้อง

- ก. ทำการบินในฐานะนักบินผู้ควบคุมอากาศยานไม่น้อยกว่า 70 ชั่วโมงบิน
 - ข. ทำการบินเดินทางในฐานะนักบินผู้ควบคุมอากาศยานไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมงบิน ซึ่งในการบินเดินทางอย่างน้อยหนึ่งครั้งต้องมีระยะทางไม่น้อยกว่า 540 กิโลเมตร (300 NM) และต้องจบการบินลง (Full-stop landing) ที่สนามบินต่างกันอย่างน้อยสองแห่ง
 - ค. ทำการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินจำนวนไม่น้อยกว่า 10 ชั่วโมงบิน โดยให้นำการฝึกบินด้วยเครื่องช่วยฝึกบินมารวมคำนวณได้ไม่เกิน 5 ชั่วโมงบิน และ
 - ง. ทำการบินเวลากลางคืนในฐานะนักบินผู้ควบคุมอากาศยานจำนวน 5 ชั่วโมงบิน โดยต้องทำการบินขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง และทำการบินลงไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง
- ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตมีชั่วโมงบินกับอากาศยานแบบอื่น อธิบดีอาจประกาศกำหนดให้ใช้เป็นชั่วโมงบินสำหรับเครื่องบินได้

นักบินพาณิชย์ตรีเฮลิคอปเตอร์ ต้องมีความชำนาญโดยสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนักบินพาณิชย์ตรีที่อธิบดีรับรองจากสถาบันที่อธิบดีรับรอง โดยต้องทำการบินในฐานะนักบิน (as a pilot) กับเฮลิคอปเตอร์มาแล้วไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมงบิน ทั้งนี้ ให้นำชั่วโมงบินภายใต้การควบคุมของครูการบินกับเครื่องช่วยฝึกบินที่อธิบดีรับรองมาใช้คำนวณเป็นชั่วโมงบินในจำนวน 100 ชั่วโมงบิน ได้ไม่เกิน 10 ชั่วโมงบิน โดยผู้ขออนุญาตจะต้อง

- ก. ทำการบินในฐานะนักบินผู้ควบคุมอากาศยานไม่น้อยกว่า 35 ชั่วโมงบิน
- ข. ทำการบินเดินทางในฐานะนักบินผู้ควบคุมอากาศยานไม่น้อยกว่า 10 ชั่วโมงบิน และต้องจบการบินลง (Full-stop landing) ที่สนามบินต่างกันอย่างน้อยสองแห่ง
- ค. ทำการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินจำนวนไม่น้อยกว่า 10 ชั่วโมงบิน โดยให้นำการฝึกบินด้วยเครื่องช่วยฝึกบินภาคพื้นมารวมคำนวณได้ไม่เกิน 5 ชั่วโมงบิน และ
- ง. ทำการบินเวลากลางคืนในฐานะนักบินผู้ควบคุมอากาศยานจำนวน 5 ชั่วโมงบิน โดยต้องทำการบินขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง และทำการบินลงไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง

ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตมีชั่วโมงบินกับอากาศยานแบบอื่น อธิบดีอาจประกาศกำหนดให้ใช้เป็นชั่วโมงบินสำหรับเฮลิคอปเตอร์ได้

นักบินพาณิชย์ตรีอากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง ต้องมีความชำนาญโดยสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนักบินพาณิชย์ตรีที่อธิบดีรับรองจากสถาบันที่อธิบดีรับรอง โดยต้องทำการบินในฐานะนักบิน (as a pilot) กับอากาศยานขึ้นลงทางดิ่งมาแล้วไม่น้อยกว่า 150 ชั่วโมงบิน ทั้งนี้ ให้นำชั่วโมงบินภายใต้การควบคุมของครูการบินกับเครื่องช่วยฝึกบินที่อธิบดีรับรองมาใช้คำนวณเป็นชั่วโมงบินในจำนวน 150 ชั่วโมงบิน ได้ แต่ไม่เกิน 10 ชั่วโมงบิน โดยผู้ขออนุญาตจะต้อง

- ก. ทำการบินในฐานะนักบินผู้ควบคุมอากาศยานไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมงบิน
- ข. ทำการบินเดินทางในฐานะนักบินผู้ควบคุมอากาศยานไม่น้อยกว่า 10 ชั่วโมงบิน ซึ่งในการบินเดินทางอย่างน้อยหนึ่งครั้งต้องมีระยะทางไม่น้อยกว่า 540 กิโลเมตร (300 NM) และต้องจบการบินลง (Full-stop landing) ที่สนามบินต่างกันอย่างน้อยสองแห่ง
- ค. ทำการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน จำนวนไม่น้อยกว่า 10 ชั่วโมงบิน โดยให้นำการบินฝึกบินด้วยเครื่องช่วยฝึกบินมารวมคำนวณได้ไม่เกิน 5 ชั่วโมงบิน และ
- ง. ทำการบินเวลากลางคืนในฐานะนักบินผู้ควบคุมอากาศยานจำนวน 5 ชั่วโมงบิน โดยต้องทำการบินขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง และทำการบินลงไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง

ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตมีชั่วโมงบินกับอากาศยานแบบอื่น อธิบดีอาจประกาศกำหนดให้ใช้เป็นชั่วโมงบินสำหรับอากาศยานขึ้นลงทางดิ่งได้

นักบินพาณิชย์ตรีนาวาอากาศ ต้องมีความชำนาญในการบินกับอากาศยานมาแล้วไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมงบิน โดยผู้ขออนุญาตจะต้อง

- ก. ทำการบินในฐานะนักบิน (as a pilot) กับนาวาอากาศไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมงบิน
- ข. ทำการบินในฐานะนักบินผู้ควบคุมอากาศยาน หรือนักบินผู้ควบคุมอากาศยานภายใต้การอำนวยการกับนาวาอากาศไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงบิน โดยต้องทำการบินเดินทางไม่น้อยกว่า 10 ชั่วโมงบิน และทำการบินเวลากลางคืนไม่น้อยกว่า 10 ชั่วโมงบิน
- ค. ทำการบินด้วยเครื่องวัดไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมงบิน ซึ่งต้องทำการบินในอากาศไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมงบิน โดยต้องทำการบินกับนาวาอากาศไม่น้อยกว่า 10 ชั่วโมงบิน และ
- ง. ทำการฝึกบินกับนาวาอากาศในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติการบินที่อธิบดีประกาศกำหนดไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมงบิน

❖ หมายเหตุ : การนับเวลาบินตามที่กำหนดในเรื่องความชำนาญ (Crediting of flight time) ให้เป็นดังนี้

(1) นักบินศิษย์การบิน หรือผู้ถือใบอนุญาตนักบินมีสิทธินับจำนวนชั่วโมงบินได้เต็มสำหรับเวลาบินเดี่ยว เวลาบินคู่ภายใต้คำแนะนำของครูการบิน และเวลาบินในฐานะนักบินผู้ควบคุมอากาศยานตามที่กำหนดไว้สำหรับการออกใบอนุญาตนักบินครั้งแรก หรือการออกใบอนุญาตนักบินประเภทที่สูงขึ้น

(2) ผู้ถือใบอนุญาตนักบิน เมื่อทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ช่วยที่ตำแหน่งของนักบิน (at a pilot station) ในอากาศยานที่ได้รับการรับรองให้ปฏิบัติการบินโดยใช้นักบินเพียงคนเดียว แต่อธิบดีกำหนดให้ปฏิบัติการบินโดยมีนักบินผู้ช่วย มีสิทธินับจำนวนชั่วโมงบินนั้นได้ไม่เกินกึ่งหนึ่งของเวลาบินทั้งหมดที่กำหนดไว้สำหรับใบอนุญาตนักบินประเภทที่สูงขึ้น และอธิบดีอาจพิจารณาให้มีสิทธินับจำนวนชั่วโมงบินนั้นได้เต็มเวลาบินทั้งหมดที่กำหนดไว้สำหรับใบอนุญาตนักบินประเภทที่สูงขึ้น ถ้าอากาศยานนั้นได้มีการติดตั้งอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติการบินโดยนักบินผู้ช่วยและเป็นอากาศยานที่ปฏิบัติการบินโดยใช้นักบินหลายคน (Multi-crew operation)

(3) ผู้ถือใบอนุญาตนักบิน เมื่อทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ช่วยที่ตำแหน่งของนักบิน (at a pilot station) ในอากาศยานที่ได้รับการรับรองให้ปฏิบัติการบินโดยมีนักบินผู้ช่วย มีสิทธินับจำนวนชั่วโมงบินนั้นได้เต็มเวลาบินทั้งหมดที่กำหนดไว้สำหรับใบอนุญาตนักบินประเภทที่สูงขึ้น

(4) ผู้ถือใบอนุญาตนักบิน เมื่อทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานภายใต้การอำนวยความสะดวก มีสิทธินับจำนวนชั่วโมงบินนั้นได้เต็มเวลาบินทั้งหมดที่กำหนดไว้สำหรับใบอนุญาตนักบินประเภทที่สูงขึ้น

7.5 การขอยกเว้นคุณสมบัติ ของผู้ขอใบอนุญาตฯ ตามข้อ 7.4 สามารถกระทำได้หากมีความจำเป็นหรือมีเหตุพิเศษเฉพาะราย โดยมีเงื่อนไข

(1) ผู้ขอฯ ต้องเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ ผอ.กพท. รับรองจากสถาบันฝึกอบรมด้านการบินที่ ผอ.กพท. ให้การรับรอง (ได้แก่ สบพ., วิทยาลัยการบินนานาชาตินครพนม, BAC หรืออื่นๆ)

(2) **กรณีผู้ขอฯเป็นชาวต่างชาติ** การยกเว้นคุณสมบัติเรื่องสัญชาติจะต้องผ่านการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมของผู้ขอฯ ในด้านที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง โดยหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบประวัติ จาก

○ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) - แจ้งผลการตรวจสอบข้อมูลว่าผู้ขอฯ มิได้เป็นบุคคลต้องห้ามเข้าราชอาณาจักรไทย

○ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ (สขช.) - แจ้งผลการตรวจสอบข้อมูลว่าผู้ขอฯ มิได้ปรากฏข่าวสารที่เป็นภัยต่อความมั่นคงแห่งชาติ

○ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) - แจ้งผลการตรวจสอบข้อมูลว่าผู้ขอฯ มิได้มีประวัติและพฤติกรรมด้านยาเสพติด

(3) ได้รับการอนุญาตจาก ผอ.กพท. ให้ยกเว้นคุณสมบัติของผู้ขอฯ พร้อมหนังสือแจ้งผลการอนุญาตฯ

7.6 ทักษะ - Skill

ดูรายละเอียดใน ANNEX I หัวข้อ 2.4.1.3 และการรับรองหลักสูตรของฝ่ายมาตรฐานการปฏิบัติการบิน

7.7 Flight instruction

สำหรับนักบินพาณิชย์ตรีแต่ละประเภท ดูรายละเอียดใน ANNEX I ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

นักบินพาณิชย์ตรีเครื่องบิน	หัวข้อ 2.4.3.2
นักบินพาณิชย์ตรีเฮลิคอปเตอร์	หัวข้อ 2.4.4.2
นักบินพาณิชย์ตรีอากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง	หัวข้อ 2.4.5.2
นักบินพาณิชย์ตรีนาวาอากาศ	หัวข้อ 2.4.6.2

และการรับรองหลักสูตรของฝ่ายมาตรฐานการปฏิบัติการบิน

7.8 การยื่นเอกสารเพื่อขอสอบภาคทฤษฎี – Submission of documents for Theoretical Examination (สำเนาเอกสารทุกฉบับต้องรับรองสำเนาโดยผู้ร้องขอ)

- (1) คำร้องขอสอบภาคทฤษฎีและออกใบอนุญาต ตามแบบฟอร์มที่กำหนด
- (2) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน (กรณีบุคคลสัญชาติไทย) หรือสำเนาหนังสือเดินทาง (กรณีบุคคลสัญชาติอื่น)
- (3) สำเนาใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่ถืออยู่ (ถ้ามี)
- (4) สำเนาหลักฐานการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนักบินพาณิชย์ตรีที่ ผอ.กพท. รับรอง จากสถาบันที่ ผอ.กพท. รับรอง
- (5) สำเนาสมุดป้อนนักบินแสดงความชำนาญในด้านการบินกับอากาศยานตามประเภทที่ขออนุญาต
- (6) หนังสือรับรองชั่วโมงบินตามแบบฟอร์มที่กำหนด - กรณีเป็นนักบินของส่วนราชการให้ใช้หนังสือรับรองชั่วโมงบินจากส่วนราชการต้นสังกัด แทน
- (7) สำเนาใบสำคัญแพทย์ชั้น 1 (ยื่นก่อนออกใบอนุญาตฯ)
- (8) รูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว ไม่สวมหมวกจำนวน 3 รูป
- (9) หลักฐานการชำระค่าธรรมเนียมการสอบภาคทฤษฎี
 - (1) สมัครงและเข้าสอบตาม วัน เวลา ที่ประกาศกำหนดสอบ 1,000.- บาท (ปกติ)
 - (2) สมัครงหรือเข้าสอบไม่เป็นไปตามวัน เวลา ที่ประกาศกำหนดสอบ 3,000.- บาท (กรณีพิเศษ)

7.9 การทดสอบภาคทฤษฎีเพื่อออกใบอนุญาตฯ วิชาที่สอบ – Theory Examination

- (1) Air Law
- (2) Aircraft General Knowledge
- (3) Flight performance, planning and loading
- (4) Human Performance
- (5) Meteorology
- (6) Navigation
- (7) Operational Procedures
- (8) Principles of Flight
- (9) Radiotelephony

การทดสอบภาคทฤษฎี

ผู้ที่ได้คะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไปของทุกรายวิชาจึงจะถือว่าผ่านการทดสอบความรู้ภาคทฤษฎี หากเข้ารับการทดสอบครั้งแรกปรากฏว่าไม่ผ่านการทดสอบครบทุกวิชา ผู้ยื่นคำขอมีสติติ เข้ารับการทดสอบกรณีปกติ และ/หรือกรณีพิเศษรวมกันได้อีกไม่เกิน 3 ครั้งติดต่อกัน โดยหากเป็นกรณีปกติ สามารถเข้ารับการทดสอบตามกำหนดเวลาการสอบครั้งต่อไป โดยไม่ต้องยื่นคำขอใหม่และไม่ต้องชำระค่าใช้จ่าย ในการทดสอบใหม่ แต่หากเป็นการสอบกรณีพิเศษต้องยื่นคำขอและชำระค่าใช้จ่ายในการทดสอบใหม่ทุกครั้ง

ทั้งนี้ หากผู้ยื่นคำขอได้ใช้สิทธิสอบครบทั้ง 4 ครั้งติดต่อกัน (ไม่ว่ากรณีการทดสอบเฉพาะกรณีปกติหรือมีการทดสอบกรณีพิเศษรวมอยู่ด้วย) หรือเมื่อครบกำหนดระยะเวลา 12 เดือนนับแต่วันที่ยื่นคำขอครั้งแรกแล้วแต่กรณีใดจะถึงก่อน ผู้ยื่นคำขอยังไม่ผ่านการทดสอบครบทุกวิชาจะต้องยื่นคำขอเข้ารับการทดสอบความรู้ภาคทฤษฎีพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานและชำระค่าธรรมเนียมการสอบตามที่กำหนดไว้ในใหม่ทั้งหมด

7.10 การทดสอบภาคปฏิบัติ (ภาคอากาศ) - Practical Examination

ผู้ที่ผ่านการทดสอบความรู้ภาคทฤษฎีครบทุกรายวิชาแล้วให้ยื่นคำขอเข้ารับการทดสอบความรู้ภาคปฏิบัติต่อ กพท. ยกเว้นตำแหน่งนายช่างภาคพื้นดินให้ยื่นคำขอเข้ารับการทดสอบภาคปฏิบัติกับหน่วยงานหรือสถาบันที่คณะกรรมการกำหนด และจะต้องทำการทดสอบภาคปฏิบัติให้ผ่านภายใน 12 เดือนนับจากวันประกาศผลการทดสอบความรู้ภาคทฤษฎี

หากภายใน 12 เดือนนับจากวันประกาศผลสอบความรู้ภาคทฤษฎี ผู้ผ่านการทดสอบความรู้ภาคทฤษฎีไม่เข้ารับการทดสอบความรู้ภาคปฏิบัติ จะต้องยื่นคำขอเข้ารับการทดสอบความรู้ภาคทฤษฎีพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานและชำระค่าใช้จ่ายในการสอบตามที่กำหนดไว้ในใหม่ทั้งหมด เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจก้าวล่วงได้ ให้ยื่นคำขอขยายระยะเวลาการเข้ารับการทดสอบความรู้ภาคปฏิบัติต่อคณะกรรมการภายในระยะเวลาที่กำหนด 12 เดือนนับจากวันประกาศผลสอบความรู้ภาคทฤษฎี ทั้งนี้ คณะกรรมการจะพิจารณาขยายระยะเวลาให้ไม่เกิน 6 เดือนนับจากวันที่ยื่นคำขอ และเมื่อคณะกรรมการได้อนุมัติให้ขยายระยะเวลาแล้วไม่ต้องยื่นคำขอเข้า

รับการทดสอบความรู้ภาคทฤษฎีใหม่ แต่จะต้องเข้ารับการทดสอบความรู้ภาคปฏิบัติให้ผ่านภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ผู้เข้ารับการทดสอบความรู้ภาคปฏิบัติไม่ผ่านการทดสอบดังกล่าว ให้เข้ารับการทดสอบได้อีกไม่เกิน 2 ครั้ง ภายในระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือนนับจากวันประกาศผลการทดสอบความรู้ภาคทฤษฎี หากเข้ารับการทดสอบครบ 3 ครั้ง หรือครบกำหนดระยะเวลา 12 เดือนนับจากวันประกาศผลการทดสอบความรู้ภาคทฤษฎีแล้วแต่กรณีใดจะถึงก่อน ปรากฏว่าผู้เข้ารับการทดสอบยังไม่ผ่านการทดสอบ จะต้องยื่นคำขอเข้ารับการทดสอบความรู้ภาคทฤษฎี พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานและชำระค่าใช้จ่ายในการสอบตามที่กำหนดไว้ใหม่ทั้งหมด

ผู้เข้ารับการทดสอบความรู้ภาคปฏิบัติต้องเป็นผู้จัดหาสถานที่และอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการทดสอบโดยค่าใช้จ่ายของผู้เข้ารับการทดสอบเอง

ในกรณีที่ผู้เข้ารับการทดสอบประสงค์จะใช้สถานที่หรืออุปกรณ์ของ กพท. จะต้องเสียค่าใช้จ่ายตามอัตราที่ กพท. กำหนด

(1) ใช้อาคารยานของสถาบันการฝึกอบรบด้านการบินที่ กพท. ให้การรับรอง โดยติดต่อที่กลุ่มทะเบียนอาคารยานและใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ เพื่อมีหนังสือแจ้งส่งตัวสอบภาคอากาศไปยังสถาบันฯ ส่วนค่าใช้จ่ายในการใช้อาคารยานเพื่อสอบให้ติดต่อโดยตรงที่สถาบันที่ กพท. รับรอง

การดำเนินการของเจ้าหน้าที่

ให้เจ้าหน้าที่รวบรวมเอกสารตามข้อ 7.8 และผลการสอบภาคทฤษฎีฯ แนบพร้อมกับหนังสือแจ้งสถาบันฯ เพื่อเสนอลงนามถึงผู้ว่าการสถาบันฯ ขอให้สอบภาคอากาศและแจ้งผลการตรวจส่งกลับ เพื่อดำเนินการต่อไป

(2) ใช้อาคารยานที่ผู้สอบจัดหาเอง โดยมีหนังสือยินยอมให้ใช้อาคารยานและให้เจ้าหน้าที่ของ กพท. ขึ้นทำการทดสอบกับอาคารยานดังกล่าว จากเจ้าของอาคารยานโดยให้ผู้ยื่นขอฯ ประสานงานกับฝ่ายมาตรฐานการปฏิบัติการบิน เพื่อนัดวันสอบภาคอากาศ

❖ หมายเหตุ ในกรณีที่ผู้ขอฯ ประสงค์ขอขยายระยะเวลาทดสอบภาคปฏิบัติ (ภาคอากาศ) ให้ยื่นเรื่องถึงฝ่ายมาตรฐานการปฏิบัติการบิน สำนักมาตรฐานการบิน ซึ่งสามารถขยายระยะเวลาต่อไปได้อีก 6 เดือน

7.11 การตรวจสุขภาพ - Medical Assessment

หลังจากผ่านการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ (ภาคอากาศ) แล้ว ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตฯ ที่ยังไม่มีใบสำคัญแพทย์ชั้น 1 ติดต่อตรวจสุขภาพร่างกายเพื่อขอใบสำคัญแพทย์ชั้น 1 จากศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน ที่ กพท. รับรอง (ขณะนี้ มีสถาบันเวชศาสตร์การบิน กรมแพทย์ทหารอากาศ กองทัพอากาศ และโรงพยาบาลกรุงเทพ ที่ กพท. รับรอง) โดยแจ้งความจำนงกับฝ่ายทะเบียนอาคารยานและใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ขอให้ทำเรื่องส่งตัวตรวจสุขภาพ เพื่อนำใบสำคัญแพทย์ชั้น 1 มาประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาตฯ

❖ **หมายเหตุ** ในกรณีที่ผู้ขอฯ มีใบสำคัญแพทย์มาก่อน แต่สิ้นอายุเกินหนึ่งปีจะต้องรับการตรวจใหม่ เช่นเดียวกับการตรวจครั้งแรก

การดำเนินการของเจ้าหน้าที่

ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการรวบรวมเอกสารตามข้อ 7.8 พร้อมผลการสอบภาคทฤษฎีฯ และผลการทดสอบภาคอากาศ แนบพร้อมกับหนังสือขอส่งตัวตรวจสุขภาพ แจ้งศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน ที่ กพท. รับรองเพื่อเสนอลงนาม ถึงนายแพทย์ผู้ตรวจตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 ขอให้ตรวจสุขภาพร่างกายผู้ประจำหน้าที่เพื่อขอออกใบสำคัญแพทย์ชั้น 1 และแจ้งผลการตรวจส่งกลับเพื่อดำเนินการต่อไป

❖ **หมายเหตุ :** ไม่ต้องทำเรื่องส่งตัวตรวจสุขภาพ ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตมีใบสำคัญแพทย์ชั้น 1 ที่ออกโดยนายแพทย์ที่ ผอ.กพท. ประกาศกำหนด (เช่น ศิษย์การบินที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนักบินพาณิชย์ตรีที่ ผอ.กพท. รับรอง จากสถาบันฝึกอบรมด้านการบินที่ ผอ.กพท. รับรอง เช่น สปพ., BAC)

7.12 การออกใบอนุญาตฯ - License Issuance

การเสนอออกใบอนุญาตฯ ให้แนบเอกสารดังต่อไปนี้

ก. กรณีทั่วไป

- (1) **กรณีขอยกเว้นคุณสมบัติฯ** ต้องมีเอกสารตามข้อ 7.5
- (2) เอกสารตามข้อ 7.8
- (3) ผลการสอบภาคทฤษฎี
- (4) ผลการสอบภาคอากาศ (OPS/LIC-CPL)
- (5) สำเนาใบสำคัญแพทย์ชั้น 1
- (6) รายงานการตรวจสุขภาพ (หากมี)
- (7) หลักฐานตอนออกใบอนุญาตศิษย์การบินตาม CHAPTER 5 กรณีจบจากสถาบันฝึกอบรมด้านการบินที่ กพท.รับรอง(หากมี)
- (8) หลักฐานการชำระค่าธรรมเนียมเพื่อขอออกใบอนุญาตฯ จำนวน 5,000 บาท หรือหลักฐานการยกเว้นค่าธรรมเนียม (ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมก่อนเสนอเรื่อง)
- (9) ใบอนุญาตฯ พร้อมติดรูปถ่าย

ข. กรณีจบจาก สถาบันการบินพลเรือน (สปพ.) - เฉพาะแบบเครื่องบินและเฮลิคอปเตอร์

- (1) **กรณีขอยกเว้นคุณสมบัติฯ** ต้องมีเอกสารตามข้อ 7.5
- (2) เอกสารตามข้อ 7.8 (1) – (6) ยกเว้น 7.8 (7)) ***ไม่ต้องสอบภาคทฤษฎี จึงไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมการสอบ
- (3) หลักฐานตอนออกใบอนุญาตศิษย์การบินตาม CHAPTER 5

- (4) หนังสือร้องขอใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ตรี จาก สบพ.
- (5) ผลการสอบภาคอากาศ จาก สบพ.
- (6) สำเนาใบสำคัญแพทย์ชั้น 1
- (7) หลักฐานการชำระค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตฯ จำนวน 5,000.-บาท หรือผู้ขอฯ อายุครบ 56 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ฉบับละ 2,000 บาท หรือหลักฐานการยกเว้นค่าธรรมเนียม (ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมก่อนเสนอเรื่อง)
- (8) ใบอนุญาตฯ พร้อมติดรูปถ่าย

7.13 การสอบเทียบใบอนุญาตฯ – License Conversion

นักบินสัญชาติไทยผู้มีใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ตรี ซึ่งออกให้โดยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือรัฐที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทย หากประสงค์เป็นผู้ประจำหน้าที่ในอากาศยานที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย สามารถยื่นสอบเทียบเพื่อขอรับใบอนุญาตฯ ซึ่งออกโดย กพท. ได้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- (1) เอกสารประกอบการพิจารณายื่นคำร้องขอสอบภาคทฤษฎีเพื่อขอรับใบอนุญาตฯ
 1. เหมือนข้อ 7.8
 2. สำเนาใบอนุญาตฯ ที่ออกให้โดยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญา หรือรัฐที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทย
 3. สำเนาใบสำคัญแพทย์ชั้น 1 ที่มีผลบังคับใช้
 4. แบบฟอร์ม PEL-033 (Form PEL-033: License Authentication Form) หรือเอกสารยืนยันการออกใบอนุญาตจากผู้ออกใบอนุญาตของรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือรัฐที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทย
- (2) สอบภาคทฤษฎี จำนวน 4 วิชา คือ
 1. Air Law
 2. Human Performance
 3. Meteorology
 4. Navigation
- (3) การสอบภาคอากาศ เหมือนข้อ 7.10
- (4) การส่งตัวตรวจสุขภาพ เหมือนข้อ 7.11
- (5) เอกสารประกอบการพิจารณาในการออกใบอนุญาต
 1. เอกสารตามข้อ 7.13 (1)
 2. ผลการสอบภาคทฤษฎี
 3. ผลการสอบภาคอากาศ
 4. ผลการส่งตัวตรวจสุขภาพ พร้อมใบสำคัญแพทย์ชั้น 1

(6) หลักฐานการชำระค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตฯ จำนวน 5,000.-บาท หรือผู้ขอฯ อายุครบ 56 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ฉบับละ 2,000 บาท หรือหลักฐานการยกเว้นค่าธรรมเนียม (ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมก่อนเสนอเรื่อง)

(7) ใบอนุญาตฯ พร้อมติดรูปถ่าย

7.14 สิทธิทำการของผู้ถือใบอนุญาตฯ - Privileges

ก. ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานหรือนักบินผู้ช่วย โดยไม่มีค่าตอบแทนในเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์ อากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง หรือนาวาอากาศ (Airship) ที่ไม่ได้บินเพื่อบำเหน็จเป็นทางค้า (Non-Revenue Flight)

ข. ทำการบำรุงรักษาเชิงป้องกัน (Preventive Maintenance) และรับรองการตรวจซ่อมเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์ อากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง หรือนาวาอากาศ (Airship) ของตนหรือที่ตนทำการบิน ซึ่งมีมวลวิ่งขึ้นสูงสุดตามที่ระบุไว้ในคู่มือการบินไม่เกิน 5,700 กิโลกรัมตามรายการที่ กพท.ประกาศกำหนด แต่จะใช้สิทธินี้ไม่ได้ ถ้าหากผู้ถือใบอนุญาตฯมิได้ศึกษาให้ทันสมัยซึ่งข่าวสาร คำแนะนำ และคู่มือที่ทั้งปวงเกี่ยวกับการบำรุงรักษา และความสมควรเดินอากาศของเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์ อากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง หรือนาวาอากาศ (Airship) นั้น

ค. ทำหน้าที่พนักงานวิทยุประจำอากาศยาน เพื่อรับ-ส่งข่าวเกี่ยวกับการปฏิบัติการของอากาศยาน การขอคำอนุญาตในการควบคุมจราจรทางอากาศ การแจ้งข่าวอุบัติเหตุ และความปลอดภัยในการเดินอากาศของตน

ง. ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์ อากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง หรือนาวาอากาศ (Airship) ที่ไม่ได้บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ (Non-Commercial Air Transportation)

จ. ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์ อากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง หรือนาวาอากาศ (Airship) ที่บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ (Commercial Air Transportation) ซึ่งได้รับการรับรองจาก กพท. ให้ใช้นักบินเพียงหนึ่งคนในการปฏิบัติการบิน

ฉ. ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ช่วยในเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์ อากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง หรือนาวาอากาศ (Airship) ที่บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ (Commercial Air Transportation) ซึ่ง กพท. กำหนดให้นักบินผู้ช่วยในการปฏิบัติการบิน

7.15 สิทธิทำการจะใช้ได้เมื่อ

ก. ในกรณีผู้ถือใบอนุญาตฯ ได้รับเพียงใบสำคัญแพทย์ชั้น 2 ให้มีเพียงสิทธิทำการตาม ข้อ 7.14 ก. – ค. เท่านั้น

ข. ตั้งแต่วันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2554 เป็นต้นไป ผู้ถือใบอนุญาตฯ ที่ทำการบินในเส้นทางระหว่างประเทศ ต้องมีความรู้ภาษาอังกฤษที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทางวิทยุ และผ่านการทดสอบความสามารถทางภาษา อยู่ใน

เกณฑ์ระดับ 4 ขึ้นไป ตาม Language Proficiency Rating Scale ที่องค์การการบินระหว่างประเทศกำหนด รวมทั้งผ่านการทดสอบความเชี่ยวชาญในการพูดและความเข้าใจภาษาตามหลักเกณฑ์ Holistic Descriptor ที่องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศกำหนด จากศูนย์ทดสอบภาษาผู้ถือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ของ กพท. หรือสถาบัน/หรือหน่วยงานที่ กพท. กำหนด

ค. สิทธิทำการของผู้ถือใบอนุญาตนักบิน จะใช้ได้กับเฉพาะ อากาศยานประเภท (Category) ชั้น (Class) และแบบ (Type) ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการฝึกบิน (Training) บินทดลอง (Testing) หรือการบินในวัตถุประสงค์พิเศษซึ่งไม่มีค่าและไม่มีการบรรทุกคนโดยสาร ผู้ถือใบอนุญาตนักบินมีสิทธิทำการกับอากาศยานชั้น และ/หรือแบบที่พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตเป็นหนังสือ

ง. ผู้ถือใบอนุญาตฯ ยังคงความสามารถและมีประสบการณ์กับอากาศยานนั้นล่าสุดภายใน 90 วัน ในการทำการบินขึ้นไม่น้อยกว่า 3 เที่ยวบิน และ บินลงไม่น้อยกว่า 3 เที่ยวบิน

จ. ในกรณีที่ผู้ถือใบอนุญาตนักบินขาดประสบการณ์ล่าสุดตามความในข้อ ง. จะกลับใช้สิทธิตามใบอนุญาตได้เมื่อทำการบินคู่กับครูการบิน หรือบินคู่กับผู้ถือใบอนุญาตที่มีประสบการณ์ล่าสุดภายใน 90 วัน ในการทำการบินขึ้นไม่น้อยกว่า 3 เที่ยวบิน และ บินลงไม่น้อยกว่า 3 เที่ยวบิน โดยจะต้องทำการบินขึ้นไม่น้อยกว่า 3 เที่ยวบินและ บินลงไม่น้อยกว่า 3 เที่ยวบิน

ฉ. ผู้ถือใบอนุญาตฯ จะทำหน้าที่พนักงานวิทยุประจำอากาศยานเพื่อรับ-ส่งข่าวเกี่ยวกับการปฏิบัติการของอากาศยาน การขอคำอนุญาตในการควบคุมจราจรทางอากาศการแจ้งข่าวอุบัติเหตุและความปลอดภัยในการเดินอากาศของตน เมื่อได้รับการบันทึกศักย : Flight Radiotelephony Operator ในใบอนุญาต

ช. ผู้ถือใบอนุญาตนักบิน จะทำการบินตามกฎการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินได้เมื่อได้รับการบันทึกศักยการบิน Instrument Rating ลงในใบอนุญาต

ซ. สิทธิทำการบินตามกฎการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน จะใช้ได้เมื่อผู้ถือใบอนุญาตยังคงความสามารถและมีประสบการณ์ล่าสุดภายใน 180 วัน ในการทำการบินในอากาศจริง หรือการบินสมมติ หรือในเครื่องฝึกบินจำลองที่ กพท. รับรองแล้ว ตามกฎการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน ไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง โดยจะต้องทำการบินเข้าสู่สนามบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินไม่น้อยกว่า 3 เที่ยวบิน

ณ. ในกรณีที่ผู้ถือใบอนุญาตขาดประสบการณ์ตามความในข้อ ซ. ผู้ถือใบอนุญาตจะกลับใช้สิทธิตามใบอนุญาตได้เมื่อทำการบินคู่กับครูการบินตามกฎการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน ไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง โดยจะต้องทำการบินเข้าสู่สนามบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินไม่น้อยกว่า 3 เที่ยวบิน แล้ว

ด. ผู้ถือใบอนุญาตนักบิน จะใช้สิทธิตามใบอนุญาต ทำการบินในเวลากลางคืนได้เมื่อได้รับการฝึกบินคู่กับครูการบินในการทำการบินขึ้นไม่น้อยกว่า 3 เที่ยวบิน และบินลงไม่น้อยกว่า 3 เที่ยวบิน และการเดินอากาศในเวลากลางคืนไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมง และต้องมีประสบการณ์ล่าสุดภายใน 90 วัน ในการทำการบินขึ้นในเวลากลางคืนไม่น้อยกว่า 3 เที่ยวบิน และบินลงในเวลากลางคืนไม่น้อยกว่า 3 เที่ยวบิน

ฎ. ในกรณีที่ผู้ถือใบอนุญาตนักบินขาดประสบการณ์ล่าสุดตามความในข้อ ญ. จะกลับใช้สิทธิตามใบอนุญาตได้เมื่อได้รับการฝึกบินคู่กับครูการบินหรือบินคู่กับผู้ถือใบอนุญาตที่มีประสบการณ์ล่าสุดภายใน 90 วัน ในการทำการบินขึ้นไม่น้อยกว่า 3 เที่ยวบิน และ บินลงไม่น้อยกว่า 3 เที่ยวบิน โดยจะต้องทำการบินขึ้นไม่น้อยกว่า 3 เที่ยวบิน และ บินลงไม่น้อยกว่า 3 เที่ยวบิน

ฎ. ผู้ถือใบอนุญาตนักบิน ที่มีอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ไม่มีสิทธิทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานหรือนักบินผู้ช่วยในอากาศยานที่ดำเนินบริการเดินอากาศแบบประจำมีกำหนดหรือในอากาศยานที่ใช้ขนส่งทางอากาศแบบไม่ประจำ โดยมีสินจ้างหรือค่าเช่า

ฐ. ภายใต้บังคับ ฎ. ผู้ถือใบอนุญาตนักบินที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ไม่มีสิทธิทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในอากาศยานที่ดำเนินบริการเดินอากาศแบบประจำมีกำหนดหรือในอากาศยานที่ใช้ขนส่งทางอากาศแบบไม่ประจำ ร่วมกับนักบินผู้ช่วยที่มีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ หรือมีข้อจำกัดในการปฏิบัติการบิน

7.16 แบบฟอร์มคำร้อง

1. ใบอนุญาตนักบินศิษย์การบิน (SPL)
2. ใบอนุญาตนักบินส่วนบุคคล-เครื่องบิน (PPL) และ หนังสือรับรองชั่วโมงบิน
3. ใบอนุญาตนักบินส่วนบุคคล-เฮลิคอปเตอร์ (PPH) และ หนังสือรับรองชั่วโมงบิน
4. ใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ตรี-เครื่องบิน (CPL) และ หนังสือรับรองชั่วโมงบิน
5. ใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ตรี-เฮลิคอปเตอร์ (CPH) และ หนังสือรับรองชั่วโมงบิน
6. ใบอนุญาตนักบินพาณิชย์เอก-เฮลิคอปเตอร์ (ATPH) และ หนังสือรับรองชั่วโมงบิน
7. ใบอนุญาตนักบินอากาศยานเบาพิเศษ (UPL) และ หนังสือรับรองชั่วโมงบิน
8. ใบอนุญาตนายช่างประจำอากาศยาน (FE) และ หนังสือรับรองประสบการณ์
9. ใบอนุญาตนายช่างภาคพื้นดิน (AMEL) และ หนังสือรับรองประสบการณ์
10. ใบอนุญาตพนักงานอำนวยความสะดวกการบิน (FOO) และ หนังสือรับรองประสบการณ์
11. ใบอนุญาตพนักงานควบคุมจราจรทางอากาศ (ATC) และ หนังสือรับรองประสบการณ์
12. ใบอนุญาตนักบินพาณิชย์เอก-เครื่องบิน (ATPL) และ หนังสือรับรองชั่วโมงบิน
13. การออกใบรับรองใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ และการตรวจสอบใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ชาวต่างชาติ
14. LICENSE AUTHENTICATION FORM
15. คำร้องขอรับการทดสอบภาคทฤษฎีเพื่อเพิ่มศักยภาพการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน (IR)
16. คำร้องขอรับการทดสอบภาคทฤษฎีเพื่อเพิ่มศักยภาพครูการบิน (IP)

17. คำร้องขอรับการทดสอบภาคทฤษฎีเพื่อเพิ่มศักยภาพการบินด้วยเครื่องบินหลายเครื่องยนต์ (ME)
18. คำร้องขอต่ออายุใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่